

PREDSTAVNIKI SINDIKATA DELAVCEV GOSTINSTVA IN TURIZMA SLOVENIJE SMO BILI V ZAČETKU MESECA AVGUSTA 2022 NA MINISTRSTVU ZA GOSPODARSTVO IN NA MINISTRSTVU ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE.

Na ministrstvu za gospodarstvo smo se sestali z državnim sekretarjem, g. MATEVŽEM FRANGEŽEM in ministrom za delo, družino in socialne zadeve, g. Lukom Mescem.

I.

Na ministrstvu za gospodarstvo smo se sestali na temo stanja v dejavnosti gostinstva in turizma. Pogovarjali smo se tudi o razvoju turizma v prihodnje in skušali pridobiti informacije, kakšni so možni scenariji upravljanja z državnimi naložbami v turizmu. Spregovorili smo tudi o strategiji slovenskega turizma s kadrovskega vidika, o kršitvah delovno pravne zakonodaje, predvsem v družbah, ki so v posredni ali neposredni lasti države in tudi o konsolidaciji slovenskega turizma. Država je namreč še vedno okoli 35% lastnik vseh slovenskih hotelov. Posebno opozorilo bo preneseno tudi ministru Hanu, da so pri postopkih konsolidacije vključeni tudi zaposleni in sindikat.

Spregovorili smo tudi o novem plačnem sistemu. Državni sekretar je bil seznanjen, da se v drugi polovici meseca septembra dobimo z delodajalci in da so slednji pripravljeni na dialog.

Izpostavili smo tudi problem nespoštovanja socialnega dialoga s sindikatom, predvsem v družbah, kjer ima države svoje lastniške deleže in dogovorili, da SGIT posreduje podatke o kršitvah socialnega dialoga v teh družbah. Državni sekretar je ob tem predlagal, da k sodelovanju povabimo tudi vse ostale sindikate dejavnosti zasebnega sektorja.

Državnemu sekretarju smo predstavili tudi problematiko outsorsinga, kjer se zaposlene najbolj izkorišča in tudi najslabše plačuje.

Spregovorili smo tudi o digitalizaciji in robotizaciji, za kar smo se strinjali, da je zaposlenim v pomoč, nikakor pa ne more nadomestiti človeka. Kljub številnim izboljšavam in strojem, se bo

npr. v restavracijah visokega ranga, korenček še vedno rezal na roko. Dotaknili smo se tudi deregulacije poklicev, saj lahko od takrat dalje delo natakarja opravlja vsak, če tudi za to nima ustrezne izobrazbe. S tem je to delo postalo razvrednoteno, ne spoštovano in slabo plačano.

Državni sekretar nas je ob tem seznanil še z aktivnostmi promoviranja poklicev v dejavnosti in štipendiranja deficitarnih poklicev. Omenil je tudi, da je v nastajanju Strateški svet za turizem v katerega bo k sodelovanju povabljen tudi SGIT.

II.

MINISTRA ZA DELO, g. LUKA MESCA smo seznanili s številnimi težavami zaposlenih v panogi gostinstva in turizma, spregovorili o pomanjkanju delavcev in nizkih plačah zaposlenih, predvsem v družbah, v katerih ima država svoje lastniške deleže ter o pomanjkljivosti inšpekcijskega nadzora.

Tudi ministra za delo smo opozorili na nespoštovanje delovno pravne zakonodaje in nespoštovanje socialnega dialoga, predvsem smo izpostavili ignoranco članov uprav in direktorjev v družbah v posredni in neposredni lasti države.

Ministra smo seznanili tudi s problematiko outsorcanja in temu posledično izkoriščanjem teh delavcev.

Prikazati smo mu želeli, da so ti delavci bistveno slabše plačani za svoje delo, kot redno zaposleni delavci v družbi. Kot primer smo navedli sobarico, redno zaposleno v družbi, ki dela v istem hotelu kot outsorcani delavci in ima osnovno bruto plačo npr. 1.070 evra, medtem, ko ima sobarica zaposlena pri zunanjem izvajalcu storitev, ki opravlja pogodbeno te storitve v hotelu, osnovno bruto plačo zgolj v višini 610 evrov!

Ministra smo spomnili tudi na predvolilne obljube, da bo najnižja osnovna plača v višini minimalne plače in izpostavili, da s plačami, ki jih prejemajo najnižje plačani delavci, namerno ustvarjamo revščino že zaposlenih delavcev! In to je nedopustno!

Ob tem smo izpostavili zadnji odmeven primer outsorcanih delavk čistilk v UKC Maribor, ki so morale pri prejšnjem izvajalcu storitev čiščenja odpovedi pogodb o zaposlitvi podati same in jih je novi prevzemnik storitev, v konkretnem primeru Aktiva čiščenje d.o.o., zaposlil brez kontinuitete delovne dobe. Tako so delavke, nekatere tudi po 30-ih letih dela, morale začeti iz nič in so oškodovane pri letnem dopustu, jubilejnih nagradah, odpravnini, itd..

Minister je podprl naša prizadevanja in je tudi sam na stališču, da do takih situacij ne bi smelo prihajati.

Ministru smo tudi predstavili, da bi se problemu outsorsinga in s tem povezanega izkoriščanja delavcev lahko izognili s tem, da je najnižja osnovna bruto plača za polni delovni čas minimalna plača, ki zavezuje vsa podjetja, ne glede na formalno obliko.

Smo pa se oboji zavedali, da bodo spremembe potrebne tudi na zakonodajnem področju. Pogovarjali smo se tudi o morebitni dopolnitvi določbe 75. člena ZDR-1.

Glede vsebine javnih razpisov, ki vedno ne vsebujejo klavzule o prevzemu delavcev (in se delavcem zaradi tega ne zagotavlja kontinuiteta delovne dobe z vsemi obstoječimi pravicami), pa nam je minister predlagal, da se obrnemo še na ministrstvo za javno upravo, kar bomo tudi storili.

Na to temo se bomo z ministrom za delo zagotovo še pogovarjali, predvsem pa skušali poiskali rešitve, da se s takimi slabimi praksami zavedno zaključijo.

Govorili smo tudi o inšpekcijskem nadzoru, ki ne deluje, kot bi moral. Nadzori inšpektorjev so vnaprej napovedani, nepravočasni in dolgotrajni. Od prijave kršitev do obravnave traja tudi po

več mesecev. In ravno zaradi poznih nadzorov in poznega ukrepanja inšpektorat »pomaga«, da se kršitve nadaljujejo in ponavljajo vedno znova. Tudi globe so nizke, da si delodajalci lahko preračunajo, da so kljub globi več »prišparali« s kršitvami, kot če bi v primeru, da kršitev ne bi bilo.

Ministru smo predstavili še problematiko delavcev, ki delajo za GLOVO IN WOLT. Minister g. Luka Mesec je pri tem pojasnil, da Slovenija že sodeluje v okviru EU v Svetu za socialo in podpira iniciativo, da se vso platformno delo šteje za redno delo, da so platforme delodajalci in da morajo izročiti delavcem pogodbe o zaposlitvi. Še posebej je poudaril, da je potrebno pridobiti informacijo, kako se lahko v ta Svet za socialo vključijo tudi sindikati.

Spregovorili pa smo tudi o spremembah Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti, ki ga SGIT absolutno podpira. Namreč največ kršitev se v panogi zaznava prav na področju kršitev delovnega časa in počitkov.

To je bilo šele naše prvo srečanje na obeh ministrstvih, na katerih smo dogovorili sodelovanje tudi v prihodnje.

V SGIT verjamemo, da bomo lahko na tak način na določenih segmentih dosegli tudi spremembe, za kar pa se do sedaj na pristojnih ministrstvih nismo imeli priložnosti niti pogovarjati.

Pričakujemo pa lahko podporo tudi pri spremembi plačnega sistema, saj se tako na ministrstvih kot delodajalci zavedajo, da obstoječi že dolgo več ne odraža plačila za delo v posameznem poklicu.

Breda Črnčec, dipl. ekon.
generalna sekretarka SGIT Slovenije

